

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2008

Vragen van het lid **Stultiens** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *sociale veiligheid bij de TU Delft* (ingezonden 22 april 2024).

Antwoord van Minister **Dijkgraaf** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 19 juni 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het feit dat Delta, het journalistieke platform van de TU Delft, een artikel over sociale onveiligheid op een universiteitsafdeling onder protest offline heeft gehaald¹? Wat is hierover uw oordeel?

Antwoord 1

Ja, ik ben daar mee bekend. Ik betreur het dat dit artikel offline is gehaald. Onafhankelijke journalistiek en persvrijheid zijn een groot goed dat te allen tijde bewaakt moet worden. Zeker binnen universiteiten waar academisch debat en kritisch denken bij uitstek hoog in het vaandel staan en gestimuleerd worden. Dit betekent dat er in universiteitsbladen plaats moet zijn voor artikelen die kritisch zijn ten aanzien van de eigen organisatie.

Vraag 2

Deelt u de opvatting van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) dat de onafhankelijkheid van hogeschool- en universiteitsmedia al langer onder druk staan²?

Antwoord 2

Ik ben mij ervan bewust dat er meerdere incidenten zijn geweest waarin de onafhankelijkheid van hogeschool- en universiteitsmedia in het geding was. De opvatting dat de onafhankelijkheid van hogeschool- en universiteitsmedia over de hele linie onder druk staat, deel ik niet.

¹ NRC, 16 april 2024, »Journalistiek platform TU Delft haalt artikel offline na juridische druk eigen universiteit» www.nrc.nl/nieuws/2024/04/16/blad-tu-delft-haalt-artikel-offline-na-juridische-druk-eigen-universiteit-a4196174

² Vereniging voor Wetenschapsjournalistiek en -communicatie, »Universiteitsbladen bedreigd door censuur en bezuinigingen», www.vwn.nu/nieuws/universiteitsbladen-bedreigd-door-censuur-en-bezuinigingen

Vraag 3

Herinnert u zich uw antwoord op de vragen van Kwint & Westerveld³ dat u geen aanleiding zag voor een breed onderzoek naar de journalistieke vrijheid bij hogeschoolkranten en universitaire redacties? Hoe kijkt u hier nu naar?

Antwoord 3

Ik zie nog steeds onvoldoende aanleiding voor een dergelijk breed onderzoek, maar de journalistieke vrijheid vraagt wel extra aandacht. Zo spreek ik, bijvoorbeeld in bestuurlijke overleggen, de besturen van hogescholen en universiteiten expliciet aan op het borgen van de journalistieke vrijheid van hun nieuwsmedia. Ik verwacht van alle instellingen dat de journalistieke onafhankelijkheid expliciet is vastgelegd, bijvoorbeeld in een redactiestatuut, en dat er plaats is voor artikelen die kritisch zijn ten aanzien van de eigen organisatie. Het is de verantwoordelijkheid van de instellingen om die journalistieke onafhankelijkheid te bewaken en hierover het gesprek te voeren binnen de instelling. Ik zal hier voortdurend op blijven wijzen.

Vraag 4

Hoe vaak komt het binnen onderwijsinstellingen voor dat er een zwijgplicht wordt opgelegd?

Antwoord 4

Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen enerzijds zwijgbedingen die zien op de relatie tussen instelling en student en anderzijds zwijgbedingen die toezien op de relatie tussen werkgever en werknemer. Het uitgangspunt in een civiele rechtsverhouding, zoals tussen werkgever en werknemer, is dat partijen vrij zijn om te bepalen met wie zij een overeenkomst willen sluiten evenals de inhoud van de overeenkomst. Een zwijgbeding in een vaststellingsovereenkomst (hierna VSO) tussen werkgever en werknemer is daarom binnen onderwijsinstellingen (net als in andere sectoren) geldig, tenzij de VSO door inhoud of strekking in strijd is met de wet, de goede zeden of de openbare orde. Aangezien VSO's voorkomen in de relatie tussen werkgever en werknemer, heb ik geen zicht op het aantal zwijgbedingen als onderdeel van dergelijke overeenkomsten binnen onderwijsinstellingen. Ten aanzien van zwijgbedingen die betrekking hebben op de relatie tussen instelling en student wordt momenteel een inventarisatie gemaakt naar aanleiding van de motie van lid Kwint.⁴ Over de uitkomsten van deze inventarisatie zal uw Kamer voor het einde van het jaar geïnformeerd worden.

Vraag 5

Wat is uw opvatting over dergelijke geheimhoudingsclausules? Wordt hiermee niet voorkomen dat eventuele conflicten of problemen aan het licht komen?

Antwoord 5

Een geheimhoudingsclausule in een vaststellingsovereenkomst tussen werkgever en werknemer betekent doorgaans dat partijen elkaar niet publiekelijk zullen schofferen, geen negatief waardeoordeel zullen geven of onwaarheden zullen verkondigen. De clausule kan dus in het belang zijn van zowel werkgever als werknemer. Ook geheimhoudingsclausules tussen student en onderwijsinstelling kunnen in het belang van beide partijen zijn. Ik vind het echter onwenselijk als geheimhoudingsclausules worden gebruikt om te vermijden dat problemen of conflicten aan het licht komen of als de ene partij de ander onder druk zet om akkoord te gaan met een dergelijke clausule. Beide partijen dienen in gelijkwaardigheid tot overeenstemming te komen en de vrijheid te ervaren om hierin hun eigen keuze te maken.

Vraag 6

Bent u het met de vakbonden eens dat sociale veiligheid binnen onderwijsinstellingen een belangrijk onderdeel moet zijn van de (nieuwe) CAO?

³ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2023–2024, nr. 530

⁴ Zoals toegezegd naar aanleiding van motie Kwint, Kamerstuk 35 771, nr. 12.

Antwoord 6

Sociale veiligheid is de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen in hun hoedanigheid als werkgever. Deze verantwoordelijkheid is geregeld in de Arbowet. Ik vind het daarom positief dat de vakbonden ervoor kiezen om in het kader van de (nieuwe) CAO hierover in gesprek te gaan met de instellingen. Eventuele afspraken in een CAO kunnen deze verantwoordelijkheid uit de Arbowet nog concreter vormgeven.